

**snelle toegang tot publicaties over NME en educatie
voor duurzaamheid**

HetWiel is een database met literatuur over Nederlands onderzoek op het gebied van natuur- en milieueducatie (NME) in brede zin. De database is vrij toegankelijk en geeft informatie over de inhoud en verkrijgbaarheid van publicaties. Voorzover dat is toegestaan zijn de publicaties te downloaden als bestand (in pdf-formaat).

De database richt zich op Nederlandse vakliteratuur over NME en educatie voor duurzaamheid. Hieronder vallen bijvoorbeeld onderzoeksverslagen, wetenschappelijke beleidsadviezen, evaluatierapporten en boeken of bundels. De nadruk ligt op de meer recente literatuur. Oudere literatuur en tijdschriftartikelen zijn beperkt en selectief opgenomen.

HetWiel is toegankelijk vanaf oktober 2006. De database is nog in opbouw. Het huidige aantal publicaties is nog klein, maar wordt de komende tijd verder uitgebreid.

Internetadres van hetWiel: www.nmeonderzoek.nl

NME-groep Universiteit Utrecht

HetWiel wordt beheerd door de NME-groep Universiteit Utrecht. Deze groep is verbonden aan het Freudenthal Institute for Science and Mathematics Education (voorheen Centrum voor Bèta-didactiek); zij omvat de bijzondere leerstoel Natuur- en Milieueducatie.

De NME-groep doet onderzoek en geeft onderwijs op het gebied van NME en educatie voor duurzaamheid, met als kerngebieden:

- wetenschappelijk onderbouwde ontwikkeling van leertrajecten en educatiemateriaal;
- onderzoek naar leerprocessen over natuur en milieu in relatie tot handelingspraktijken;
- methodiekontwikkeling op het gebied van evaluatie en monitoring van leertrajecten;
- onderzoek naar sociaal leren, participatie en burgerschap in relatie tot duurzaamheid.

Contact:

drs Dieuwke Hovinga, d.hovinga@phys.uu.nl

prof dr ir CSA (Kris) van Koppen, c.s.a.vankoppen@phys.uu.nl

Projectidee 'HetWiel' (werktitel)

concept versie 3

Kris van Koppen, juni 2005

Hoofddoel

'HetWiel' is een on-line databestand dat voorziet in verwijzingen naar Nederlandse vakliteratuur op het gebied van NME en leren voor duurzame ontwikkeling. Het doel van dit systeem is dat publicaties met resultaten van reeds uitgevoerd onderzoek op een eenvoudige manier kunnen worden teruggevonden door belangstellenden, zodat het wiel niet tweemaal hoeft te worden uitgevonden.

Achtergronden

Dat het geheugen van NME-onderzoek te kort schiet, is een veelgehoorde klacht. Telkens opnieuw blijkt dat reeds bestaande inzichten onvoldoende worden meegenomen in nieuwe projecten en activiteiten. Onderzoeksprojecten die een groot raakvlak hebben met eerder onderzoek zonder dat opdrachtgevers of onderzoekers zich daarvan bewust lijken te zijn, vormen helaas geen uitzondering. Er is behoefte aan een informatiesysteem dat het mogelijk maakt om bestaande publicaties eenvoudig te traceren. Door de kennis uit eerder onderzoek te gebruiken kunnen de kwaliteit en de doelmatigheid van onderzoek en van praktische activiteiten worden verhoogd.

Randvoorwaarden

- De belangrijkste voorwaarde voor het slagen van een informatiesysteem ligt in de continuïteit van het beheer. Zonder een continu en consistent beheer over een lange periode van tijd, verliest een databestand snel zijn waarde. Er is een organisatie nodig die zich daarvoor garant stelt.
- Continu beheer is alleen haalbaar als er een heldere en afgeperkte taakstelling voor het systeem bestaat. Hoewel de verleiding daartoe aanvankelijk vaak groot is, moet ervoor gewaakt worden niet allerlei extra's aan het systeem te koppelen, wanneer het risico bestaat dat deze op den duur te veel inspanning vragen.
- Een andere belangrijke voorwaarde is medewerking van betrokkenen. Het beoogde databestand kan alleen goed functioneren als het door alle betrokkenen erkend, gevoed en gebruikt wordt.

Opzet

Om aan deze randvoorwaarden te voldoen stellen wij de volgende opzet voor:

- HetWiel bestaat uit een website waar via trefwoorden gezocht kan worden naar publicaties. De site geeft informatie over de inhoud en verkrijgbaarheid van deze publicaties en stelt waar mogelijk een digitale versie als download ter beschikking. De toegang tot de site is vrij en het gebruik is kosteloos.
- Het systeem wordt ondergebracht bij de NME-focus van het Centrum voor Beta-didactiek van de Universiteit Utrecht. Deze focus - versterkt door een bijzondere leerstoel en een specialisatie binnen de Masters Science Education and Communication - heeft een duurzaam karakter en een duidelijke inhoudelijke affiniteit met het beoogde informatiesysteem. Bovendien heeft zij een erkende en onafhankelijke positie in het veld, hetgeen belangrijk is voor medewerking van alle betrokkenen. Verder beschikt de NME-focus over competentie om het systeem te modereren (bijv. om vast te stellen welke publicaties wel en niet relevant zijn voor het domein, om te bepalen welke publicaties met

prioriteit moeten worden ingevoerd en om te controleren of publicatiegegevens correct zijn).

- De reikwijdte van het systeem zal beperkt worden tot Nederlandse vakliteratuur.
 - Met 'Nederlands' wordt bedoeld op publicaties in het Nederlandse taal, dan wel publicaties in het Engels over (deels) in Nederland uitgevoerd onderzoek onder (mede)verantwoordelijkheid van Nederlandse onderzoekers. Het Vlaamse taalgebied wordt hierbij voorzover dat praktisch mogelijk is ingesloten.
 - Onder 'vakliteratuur' wordt verstaan: onderzoeksrapporten uitgebracht door onderzoeksinstituten, instellingen van hoger onderwijs en adviesbureaus; publicaties van overheden, bedrijven en NGO's waarin kennis centraal staat (bijvoorbeeld evaluaties en inventarisaties); artikelen in vakliteratuur en wetenschappelijke tijdschriften; wetenschappelijke en populair-wetenschappelijke monografieën en bundels op het gebied van NME en leren voor duurzame ontwikkeling; en andere publicaties die naar inhoud en vorm aan eerder genoemde publicaties verwant zijn.
- De functionaliteit van het systeem is op de eerste plaats gericht op digitale beschikbaarheid (d.w.z. publicaties kunnen, voorzover digitaal beschikbaar, worden gedownload als pdf bestand). Wanneer een publicatie niet direct te downloaden is, kan een - tijdelijke - link worden toegevoegd naar een plaats waar de publicatie wel verkrijgbaar is. Voor het overige geeft wel informatie summiere informatie over verkrijgbaarheid (op lange termijn) via bibliotheken, uitgevers en boekhandels. Het systeem voorziet niet in een uitleen- of copieerfaciliteit (omdat dit te arbeidsintensief is).
- Invoer in het systeem gebeurt in principe op basis van opgave van publicaties door betrokkenen (bijvoorbeeld: de betreffende onderzoekers en auteurs; de opdrachtgever; de uitgever; of in de publicatie geïnteresseerde lezers). Voor opgave van publicaties wordt een vast format gehanteerd; bij voorkeur wordt ook een pdf-bestand ingebracht.
- Bij door de overheid gesubsidieerd wetenschappelijk onderzoek naar NME en leren voor duurzame ontwikkeling wordt als eis gesteld dat het uiteindelijke rapport in digitale vorm, tezamen met een beschrijving volgens format, beschikbaar wordt gesteld aan het systeem. In andere gevallen zullen de betrokken organisaties en auteurs nadrukkelijk verzocht worden dit te doen.
- Het systeem gaat in principe van start op basis van aanlevering van nieuwe literatuurgegevens. Daarnaast zal gestreefd worden om significante publicaties uit het verleden onder te brengen. Dit laatste zal worden uitgevoerd in helder afgebakende en apart gefinancierde projecten (in samenwerking met beheerders van collecties).

Commitment

Aan een aantal centrale organisaties in het veld zal gevraagd worden of zij zich willen committeren aan medewerking, indien het systeem wordt geïmplementeerd. Bijvoorbeeld: VEN, IVN, SME, SVN, Novioconsult, Ministerie LNV directie Natuur, Ministerie VROM, en de leerstoelgroep Educatie- en Competentiestudies (WU).

Kosten

Omdat de continuïteit centraal staat, wordt voor het beheer van het systeem geen projectsubsidie gevraagd. In de voorgestelde opzet blijven de lopende kosten beperkt en worden gedekt uit het budget van de bijzondere leerstoel NME. Een beperkt éénmalig budget wordt aangevraagd voor het opzetten van de website. Voor invoer van oude publicaties zullen afzonderlijke projectvoorstellen worden geformuleerd.

Mogelijk dataformat

Literatuurgegevens (afgestemd op EndNote):

- Auteur(s)
- Titel (en ondertitel)
- Jaar
- Type publicatie (tijdschriftartikel / boek of rapport / bundel of proceedings)
- (Afhankelijk van type publicatie:) tijdschrift, uitgever, plaats, redacteur(en), pagina's
- ISBN (indien aanwezig)

Inhoudsgegevens

- Nederlandse samenvatting (max. 300 woorden, verplicht)
- Nederlandse trefwoorden (aanbevolen)
- Engelse samenvatting (max 300 woorden, aanbevolen)
- Engelse trefwoorden (aanbevolen)

Bestel- en contactgegevens

- Bestel- en uitleeninformatie (tenminste één optie verplicht)
- Adressen voor nadere informatie (contactpersoon of auteur)
- Link naar internet-bron (indien mogelijk)
- Download-optie (indien mogelijk)

Opgave van publicaties voor "hetWiel"

Het is van groot belang dat het literatuurbestand van hetWiel zo compleet mogelijk is. We nodigen u daarom van harte uit om publicaties op te geven. Dat kan betrekkelijk eenvoudig, volgens de hier beschreven stappen.

Stap 1. Is de publicatie geschikt voor hetWiel?

Gaat de publicatie over NME (in brede zin, dus inclusief "Leren voor Duurzaamheid")? Bevat hij kennis die op een systematische en verantwoorde manier is verzameld? Is deze kennis niet alleen voor direct betrokkenen, maar ook voor anderen (onderzoekers, docenten en NME-professionals) van belang? En zit de publicatie nog niet in hetWiel? Dan stellen we opgave zeer op prijs.

Stap 2. Wat voor type publicatie is het?

HetWiel kent 4 types publicatie:

- (1) boek of rapport
- (2) bundel of congresverslag
- (3) bijdrage aan bundel of congresverslag
- (4) tijdschriftartikel

Andere soorten publicaties kunnen vrijwel altijd bij een van deze types worden ondergebracht. Zo kan een themanummer van een tijdschrift kan worden opgegeven als (4) tijdschriftartikel, met de auteurs in de volgorde van de artikelen. Een proefschrift, beleidsnota, of losbladig handboek valt onder (1) boek of rapport.

Stap 3. Invullen van het invoerformulier

Voor elk van de types publicaties is er een op maat gesneden invoerformulier. Deze vindt u op de volgende pagina's. Vul dit formulier zo compleet mogelijk in (op de computer). De met een * aangegeven velden dienen in elk geval te worden gevuld. Zie verder de toelichting en het voorbeeld aan het eind van dit document.

Stap 4. Mail het formulier met de publicatie zelf als attachment

Het formulier kunt u naar hetWiel sturen als Word-, txt- of rtf- bestand. Wij hechten er grote waarde aan dat ook de publicatie zelf digitaal in de database is opgeslagen. Op die manier is de toegankelijkheid ook op langere termijn optimaal gewaarborgd. Daar vragen we u met nadruk om de publicatie zelf als attachment mee te sturen, bij voorkeur als een pdf bestand. Indien dat niet mogelijk is, kan het ook in een andere digitaal formaat (bijvoorbeeld een Word-bestand). Daarnaast zijn ook bestelgegevens voor de 'fysieke' versie van het rapport welkom. Indien geen digitale publicatie ter beschikking is, kan de bestelinformatie niet gemist worden.

E-mail adres: info@nmeonderzoek.nl

Het e-mailadres van hetWiel is : info@nmeonderzoek.nl. Dit is het adres voor opgave van publicaties. Maar u kunt hier ook naar mailen met vragen en opmerkingen over hetWiel.

Invoerformulier hetWiel - (1) boek of rapport

(* betekent: dit veld in elk geval invullen)

>PUBLICATIETYPE*:
1
>AUTEUR(S)*:
>JAAR VAN UITGAVE*:
>TITEL*:
>PLAATS VAN UITGAVE*:
>UITGEVER*:
>AANTAL PAGINA'S:
>ISBN:
>OVERIGE INFORMATIE:
>NEDERLANDSE SAMENVATTING*:
>NEDERLANDSE TREFWOORDEN:
>ENGELSE SAMENVATTING:
>ENGELSE TREFWOORDEN:
>BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:
>DATUM OPGAVE BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:

Invoerformulier hetWiel - (2) bundel of congresverslag

(* betekent: dit veld in elk geval invullen)

>PUBLICATIETYPE*:
2
>REDACTEUR(S)*:
>JAAR VAN UITGAVE*:
>TITEL*:
>PLAATS VAN UITGAVE*:
>UITGEVER*:
>AANTAL PAGINA'S:
>ISBN:
>OVERIGE INFORMATIE:
>NEDERLANDSE SAMENVATTING*:
>NEDERLANDSE TREFWOORDEN:
>ENGELSE SAMENVATTING:
>ENGELSE TREFWOORDEN:
>BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:
>DATUM OPGAVE BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:

Invoerformulier hetWiel - (3) bijdrage aan bundel of congresverslag

(* betekent: dit veld in elk geval invullen)

>PUBLICATIETYPE*:
3
>AUTEUR(S)*:
>JAAR VAN UITGAVE*:
>TITEL*:
>REDACTEUR(S)*:
>TITEL VAN BUNDEL*:
>PLAATS VAN UITGAVE*:
>UITGEVER*:
>PAGINA'S*:
>ISBN:
>OVERIGE INFORMATIE:
>NEDERLANDSE SAMENVATTING*:
>NEDERLANDSE TREFWOORDEN:
>ENGELSE SAMENVATTING:
>ENGELSE TREFWOORDEN:
>BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:
>DATUM OPGAVE BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:

Invoerformulier hetWiel - (4) tijdschriftartikel

(* betekent: dit veld in elk geval invullen)

>PUBLICATIETYPE*:
4
>AUTEUR(S)*:
>JAAR VAN UITGAVE*:
>TITEL*:
>TIJDSCHRIFT*:
>JAARGANG*:
>NUMMER*:
>PAGINA'S*:
>OVERIGE INFORMATIE:
>NEDERLANDSE SAMENVATTING*:
>NEDERLANDSE TREFWOORDEN:
>ENGELSE SAMENVATTING:
>ENGELSE TREFWOORDEN:
>BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:
>DATUM OPGAVE BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:

Toelichting

Algemeen:

Als gegevens voor een verplicht veld niet op normale wijze beschikbaar zijn (bijvoorbeeld wanneer nergens geen jaar van publicatie wordt vermeld) wordt in het veld een specifieke code ingevoerd (bijvoorbeeld "[zonder jaar]"). Wanneer de verplichte gegevens in principe wel beschikbaar zijn, maar door omstandigheden niet bekend zijn bij het invoeren van de publicatie, wordt in het betreffende veld "[?]" ingevoerd. Niet-verplichte velden blijven in beide gevallen leeg.

Type publicatie

Dit veld kunt u overslaan, het is al ingevuld.

Auteur(s) en Redacteur(s)

Van de auteursnaam wordt eerst de achternaam vermeld, na een komma en een spatie gevolgd door initialen met punt en voorvoegsels. Voornamen worden teruggebracht tot initialen, titulatuur wordt verwaarloosd.

Molen, J.J. van der

In principe worden alle auteurs vermeld, elke auteur op een nieuwe regel. De volgorde van auteurs in de publicatie wordt daarbij aangehouden. Secundaire auteurs (aangeduid met vermeldingen als "met" of "met medewerking van") worden opgenomen na de primaire auteur(s). Bij meer dan drie (primaire dan wel secundaire) auteurs kan worden volstaan met de eerste drie namen en de mededeling "[et al.]" op de vierde regel.

Salomé, L.S.
Nietzsche, F.
Freud, S.
[et al.]

In alle gevallen waarin personen als auteur worden vermeld op omslag of één van de voor- of achterpagina's, worden deze als auteur ingevoerd. Ontbreken auteursnamen, dan wordt de corporatieve auteur ingevoerd, dat wil zeggen, de organisatie(s) die voor de publicatie verantwoordelijk zijn. Wanneer de auteur een corporatie is geldt ook hiervoor dat de naam letterlijk uit de publicatie wordt overgenomen, waarbij elk zelfstandig en bijvoeglijk naamwoord begint met een hoofdletter. Voor de keuze van een volledige naam of een afkorting voor de organisatie wordt gekeken naar wat de organisatie zelf gebruikt. Ook hier geldt een maximum van drie. "[zonder auteur]" wordt vermeld als geen personen of organisaties bekend zijn.

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
DHV

Voor redacteur(s) van een bundel e.d. geldt hetzelfde als voor auteurs. Omdat het veld al aangeeft dat het om redacteurs gaat, worden alleen de namen ingevoerd, zonder toevoegingen als "(red.)".

Jaar

Jaar van uitgave van de publicatie zelf (dus niet van bijvoorbeeld eerdere uitgaven van hetzelfde boek - zie daarvoor Overige informatie). Indien het jaar niet is aangegeven wordt ingevoerd "[zonder jaar]"

Titel

De volledige titel wordt letterlijk van de titelpagina overgenomen. Dit geldt echter niet voor de typografie: de titel moet beginnen met een hoofdletter en voor de rest worden kleine letters gebruikt (behalve bij namen, afkortingen die gewoonlijk met hoofdletters worden geschreven, Duitse zelfstandige naamwoorden etc.). Typografische verfraaiingen (streepjes, puntjes, sterretjes e.d.) worden niet overgenomen. Accenten e.d. wel.

Bij meerdelige publicaties die niet als reeks kunnen worden beschouwd, wordt de deelaanduiding in de titel verwerkt. Sterk samenhangende delen mogen als één publicatie worden ingevoerd. In de titel worden daarbij de delen aangegeven.

Verzorging van huisdieren. Deel 3. Konijnen, marmotten en cavia's.

Wilde planten. Deel 1, 2 en 3.

Ook de ondertitel wordt letterlijk van de titelpagina overgenomen, waarbij dezelfde typografische regels gelden als bij de hoofdtitel. Indien de ondertitel in grammaticaal en/of inhoudelijk opzicht moeilijk is los te maken van de hoofdtitel volgt deze direct na de hoofdtitel. Anders op een nieuwe regel

Flora en fauna van de IJsselmeerpolders.
Verslag van een afstudeeronderzoek bij het RIZA, Lelystad.

De oprichting van één NME-koepel. En hoe dat verder ging.

Indien titels in verschillende talen gegeven worden, wordt de taal van de rest van de publicatie aangehouden. Bij meertalige publicaties de Nederlandse versie en als die ontbreekt, de Engelse.

Wanneer een publicatie geen titel heeft, wordt een zelfgemaakte, beschrijvende titel tussen [] ingevoerd.

[themanummer 100 jaar libellenonderzoek]

Plaats van uitgave

De stad die als eerste genoemd wordt als plaats van de uitgever of verantwoordelijke organisatie. Voor buitenlandse steden wordt de buitenlandse spelling gebruikt. Land of staat mag tussen haakjes worden toegevoegd als om verwarring te voorkomen, maar dit is niet verplicht. Indien geen stad vermeld is, wordt "[zonder plaats]" ingevoerd.

Cambridge (MA)
Paris (Texas)

Uitgever

De uitgever of verantwoordelijke organisatie. Bij meerdere uitgevers of organisaties wordt de eerstverantwoordelijke (of eerst vermelde) genoemd. De naam van de uitgever mag eventueel verkort worden weergegeven als dat niet tot twijfel leidt. Indien geen uitgever of verantwoordelijke organisatie is vermeld, geldt "[zonder uitgever]"

Aantal pagina's

Alleen het aantal hoeft te worden ingevoerd, zonder "p." of "pp"

Bij een publicatie in meerdere delen, die als één publicatie is ingevoerd, wordt hier het totaal aantal pagina's gegeven (indien de paginanummering doorloopt) of de afzonderlijke aantallen, met daartussen een "+".

50+172

Tijdschrift

Hoofdtitel van het tijdschrift. Bij voorkeur de volledige titel, zonder afkortingen.

Jaargang

Indien het tijdschrift geen jaargangen kent, wordt hier het jaar van publicatie ingevuld.

Nummer

Het nummer van het tijdschrift, zoals weergegeven in het tijdschrift. Als geen nummers vermeld worden kan hier eventueel de maand van uitgave worden ingevoerd. Anders wordt "[zonder nummer]" ingevoerd.

Pagina's

Eerste-laatste pagina van artikel of bijdrage aan bundel, zonder toevoeging van "p." of "pp". Eventueel: "[zonder pagina]"

ISBN

Indien aanwezig en bekend

Overige informatie

Alle andere informatie die relevant wordt geacht, kan hier worden ingevoerd. Bijvoorbeeld titel en nummer van een reeks, waartoe de publicatie hoort. Oorspronkelijk jaar van publicatie in geval van een herdruk. Oorspronkelijke titel bij een vertaling. Taal van de publicatie indien dat niet eenvoudig afleidbaar is uit de titel.

Nederlandse samenvatting

Maximaal 300 woorden.

Nederlandse trefwoorden

Trefwoorden zijn met name van belang als bepaalde sleutelbegrippen niet letterlijk in de samenvatting voorkomen.

Voor de Nederlandse trefwoorden geldt de Milieuthesaurus van het MilieuLiteratuurBestand (MLB) als aanbevolen, maar niet verplichte richtlijn.

Engelse samenvatting

Niet verplicht, maar met name aanbevolen bij Engelstalige publicaties. Bij voorkeur, maar niet verplicht, in UK Engels

Engelse trefwoorden

Zie bovenstaande opmerkingen over Engels en keuze trefwoorden. Voor de Engelse trefwoorden geldt geen aanbevolen thesaurus.

Bestel- en contactgegevens

Gegevens die geïnteresseerden zo goed mogelijk helpen om de betreffende publicatie te vinden. Bijvoorbeeld adres(sen) voor nadere informatie en/of bestellen van hardcopy, e-mail van de auteur (indien deze dat te beschikking wil stellen) en/of de URL van de organisatie. Geen plaatsingsgegevens in bibliotheken (hiervoor wordt verwezen naar MilieuLiteratuurBestand).

Datum opgave bestel- en contactgegevens

Deze datum wordt gebruikt om de ouderdom van de gegevens af te leiden, als indicatie voor de betrouwbaarheid. Het gaat dus om de datum waarop de informatie over bestel- en contactgegevens is ingevuld .

VOORBEELD: INVOERFORMULIER BOEK OF RAPPORT

>PUBLICATIETYPE*:
1
>AUTEUR(S)*:
Jellema, Anke
>JAAR VAN UITGAVE*:
2004
>TITEL*:
Vet Cool, die ruige natuur!
>PLAATS VAN UITGAVE*:
Wageningen
>UITGEVER*:
Leerstoelgroep Milieubeleid, Wageningen Universiteit
>AANTAL PAGINA'S:
94
>ISBN:
>OVERIGE INFORMATIE:
afstudeerscriptie
>NEDERLANDSE SAMENVATTING*:
Doel van het onderzoek is enerzijds het verschaffen van inzicht in de natuurbeleving van kinderen in Hoogvliet, met name als het gaat om ruige natuur van het Ruigeplaatbos en met speciale aandacht voor kinderen van allochtone afkomst. Anderzijds heeft het onderzoek als doel inzicht te verkrijgen in wat begeleiders of ouders uit Hoogvliet beweegt om met hun kinderen al dan niet naar natuurgebieden in de directe woonomgeving te gaan. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met de Stichting Ark. Het Ruigeplaatbos maakt deel uit van de Groene Gordel rond Hoogvliet. De benodigde onderzoeksgegevens voor dit onderzoek zijn verkregen uit literatuuronderzoek, interviews, gesprekken, participatieve observaties en de vragenlijsten en opdrachten die de kinderen zijn voorgelegd. Aan de hand van een sociale netwerkanalyse zijn de potentiële bezoekers die met kinderen al dan niet de Groene Gordel bezoeken uitgezocht. De volgende categorieën van potentiële bezoekers zijn onderscheiden: ouders/begeleiders en familie, vriendjes en vriendinnetjes, onderwijs, kinderopvang, sport, vrije tijd en culturele verenigingen en natuur- en milieuverenigingen organisaties zowel binnen als buiten Hoogvliet. Kinderen lijken vooral met ouders en vriendjes en vriendinnetjes de Groene Gordel te bezoeken. Ook bezoeken kinderen de gebieden van de Groene Gordel onder begeleiding van groepen die activiteiten voor kinderen in het Ruigeplaatbos organiseren, zoals CNME de Vuurvlinder, Stichting Ark en de WNF-Rangers. Andere categorieën lijken bij het organiseren van activiteiten voor kinderen, nog met de rug naar het Ruigeplaatbos en de ander gebieden van de Groene Gordel te staan. De kinderen zelf geven aan dat ze het spelen in de natuur leuk vinden. De kinderen vinden ruige natuur van het Ruigeplaatbos leuk, omdat ze dieren leuk vinden en het spannend vinden om bijvoorbeeld Schotse Hooglanders te zoeken. Spelenderwijs doen zowel autochtone als allochtone kinderen veel ervaringen op in de natuur en beleven ze de natuur op hun manier. Het kunnen spelen in de natuur, met name het kunnen speuren en spieden van de dieren en de spanning daarbij, spelen een belangrijke rol in de natuurbeleving, met name omdat de kinderen met zowel leuke dingen, zoals kikkervisjes en Schotse Hooglanders, in aanraking komen als de minder leuke dingen, zoals brandnetels en dode dieren, van de natuur. Ondanks dat de kinderen aangegeven hebben dat ze de natuur en de veldles erg leuk vonden, is het nog maar de vraag of ze vaker dan daarvoor terug zullen komen. Bestaande gewoonten, dagelijkse bezigheden en interesses van een kind zullen een belangrijke rol spelen of de kinderen vaak terugkomen in

de gebieden van de Groene Gordel.Ook de wil van de ouders en de vrienden van de kinderen zullen een invloed hebben of de kinderen (vaker) terug zullen gaan naar het Ruigeplaatbos.
>NEDERLANDSE TREFWOORDEN:
natuurbeleving, allochtonen, kinderen, ruige natuur, natuurbezoek, basisschool
>ENGELSE SAMENVATTING:
>ENGELSE TREFWOORDEN:
>BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:
Voor informatie over dit onderzoek: Kris van Koppen, e-mail kris.vankoppen@wur.nl
>DATUM OPGAVE BESTEL- EN CONTACTGEGEVENS:
31-1-2005

auteur: Kris van Koppen
 versie: 19 september 2006
 bestand: Bee-HetWielHandleidingOpgave-D060919